

Υπόθεση C-217/23

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής απόφασεως κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία καταθέσεως:

4 Απριλίου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Verwaltungsgerichtshof (Αυστρία)

Ημερομηνία της απόφασης του αιτούντος δικαστηρίου:

28 Μαρτίου 2023

Αναιρεσείουσα:

Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl

Αναιρεσίβλητος:

A N

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Διαδικασία χορήγησης ασύλου – Ομάδα με ιδιαίτερη ταυτότητα – Έννοια του διαφορετικού – Η οικογένεια ως κοινωνική ομάδα

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής απόφασεως

Ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, άρθρο 267 ΣΛΕΕ

Προδικαστικά ερωτήματα

Έχει η φράση «η ομάδα έχει ιδιαίτερη ταυτότητα στην οικεία χώρα, διότι γίνεται αντιληπτή ως διαφορετική ομάδα από τον περιβάλλοντα κοινωνικό χώρο», η οποία περιέχεται στο άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο δ', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική

προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (αναδιατύπωση), την έννοια ότι η ομάδα έχει ιδιαίτερη ταυτότητα στην οικεία χώρα μόνον όταν γίνεται αντιληπτή ως διαφορετική ομάδα από τον περιβάλλοντα κοινωνικό χώρο ή πρέπει η ύπαρξη «ιδιαίτερης ταυτότητας» να εξετάζεται αυτοτελώς και ανεξάρτητα από το αν η ομάδα γίνεται αντιληπτή ως διαφορετική από τον περιβάλλοντα κοινωνικό χώρο;

Αν, βάσει της απάντησης στο πρώτο ερώτημα, η ύπαρξη «ιδιαίτερης ταυτότητας» πρέπει να εξετάζεται αυτοτελώς:

2. Με βάση ποια κριτήρια πρέπει να εξετάζεται η ύπαρξη «ιδιαίτερης ταυτότητας» κατά την έννοια του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο δ', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ;

Ανεξάρτητα από την απάντηση στο πρώτο και στο δεύτερο ερώτημα:

3. Κατά την αξιολόγηση του εάν μια ομάδα γίνεται αντιληπτή ως διαφορετική «από τον περιβάλλοντα κοινωνικό χώρο», κατά την έννοια του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο δ', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η άποψη του δράστη της δίωξης ή η άποψη της κοινωνίας στο σύνολό της ή ενός σημαντικού μέρους της κοινωνίας μιας χώρας ή ενός τμήματος της χώρας;

4. Με βάση ποια κριτήρια πρέπει να αξιολογείται εάν μια ομάδα γίνεται αντιληπτή ως «διαφορετική» κατά την έννοια του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο δ', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (αναδιατύπωση)

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Asylgesetz 2005 (νόμος του 2005 περί χορηγήσεως ασύλου, στο εξής: Asylgesetz 2005)

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Ο Α Ν, αναιρεσίβλητος, είναι Αφγανός υπήκοος, ο οποίος υπέβαλε στην Αυστρία στις 4 Νοεμβρίου 2015 αίτηση για την παροχή διεθνούς προστασίας δυνάμει του Asylgesetz 2005.

- 2 Προς θεμελίωση της εν λόγω αίτησης, ο αναιρεσίβλητος υποστήριξε ότι έχει υποστεί δίωξη κατά τρόπον που άπτεται του δικαιώματος ασύλου, στο Αφγανιστάν, διότι βρισκόταν υπό την απειλή βεντέτας εκ μέρους των ξαδέλφων του πατέρα του. Το ιστορικό της βεντέτας ήταν ότι ο πατέρας και τα ξαδέλφια του είχαν τσακωθεί για ένα οικόπεδο. Κατά τη διάρκεια αυτής της διαμάχης, ο πατέρας και ένας αδελφός του αναιρεσίβλητου είχαν ήδη σκοτωθεί.
- 3 Η Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Ομοσπονδιακή υπηρεσία για θέματα αλλοδαπών και ασύλου, Αυστρία) απέρριψε την εν λόγω αίτηση με απόφαση της 21ης Ιουνίου 2017 και εξέδωσε απόφαση επιστροφής εις βάρος του αναιρεσίβλητου. Έκρινε ότι η ιστορία της φυγής του αναιρεσίβλητου ήταν κατασκευάσμα της φαντασίας του και ότι είχε έλθει στην Αυστρία μόνο λόγω της επιθυμίας του για βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής του κατάστασης.
- 4 Κατά της ως άνω απόφασης ο αναιρεσίβλητος άσκησε προσφυγή ενώπιον του Bundesverwaltungsgericht (Ομοσπονδιακού Διοικητικού Δικαστηρίου, Αυστρία).
- 5 Το Bundesverwaltungsgericht (Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο) έκανε δεκτή την προσφυγή, αλλά η απόφασή του αναιρέθηκε από το Verwaltungsgerichtshof (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο, Αυστρία). Και η δεύτερη απόφαση του Bundesverwaltungsgericht (Ομοσπονδιακού Διοικητικού Δικαστηρίου) αναιρέθηκε από το Verwaltungsgerichtshof (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο). Με απόφαση της 26ης Ιουλίου 2022, το Bundesverwaltungsgericht (Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο) έκανε εκ νέου δεκτή την προσφυγή, χορήγησε στον αναιρεσίβλητο το καθεστώς ασύλου και διαπίστωσε ότι δικαιούτο αυτοδικαίως το καθεστώς πρόσφυγα.
- 6 Το Bundesverwaltungsgericht (Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο) διαπίστωσε ότι ο αναιρεσίβλητος ήταν Αφγανός υπήκοος, ανήκε στους Παστούν, πρέσβευε το σουνιτικό Ισλάμ και καταγόταν από τη Laghman. Ο πατέρας του είχε αγοράσει ένα οικόπεδο από τα ξαδέλφια του, αλλά αργότερα τα ξαδέλφια του ισχυρίστηκαν ότι επρόκειτο μόνο για μίσθωση. Ο πατέρας αρνήθηκε να το επιστρέψει και απευθύνθηκε στους γέροντες του χωριού για την επίλυση της διαμάχης. Ενώπιον των τελευταίων, τα ξαδέλφια ισχυρίστηκαν εκ νέου ότι είχαν μόνο μισθώσει το οικόπεδο και απείλησαν τον πατέρα. Την επόμενη ημέρα ο πατέρας του, ο αδελφός του και ο αναιρεσίβλητος δέχθηκαν πυροβολισμούς στο εν λόγω οικόπεδο. Ο αναιρεσίβλητος διέφυγε και κατέφυγε σε έναν θείο του. Ο τελευταίος μετέφερε τον αναιρεσίβλητο και την υπόλοιπη οικογένεια στην Καμπούλ και στη συνέχεια οργάνωσε την κηδεία του πατέρα και του αδελφού μαζί με τους γέροντες του χωριού. Αργότερα, το σπίτι της οικογένειας του αναιρεσίβλητου κάηκε και είχαν διαρρεύσει τα νέα ότι αυτός καταζητείτο. Στη συνέχεια, ο θείος οργάνωσε τη διαφυγή του αναιρεσίβλητου και φιλοξένησε την οικογένειά του. Αργότερα ωστόσο, ο θείος και η οικογένεια διέφυγαν επίσης στο Πακιστάν.
- 7 Ο αναιρεσίβλητος είχε εμπλακεί συνεπώς σε μια βεντέτα στη χώρα καταγωγής του, ούτως ώστε, αν επέστρεφε στο χωριό του, θα απειλούνταν με επίθεση ή

ακόμη και με ανθρωποκτονία από τα ξαδέλφια του πατέρα του. Στην περίπτωση εγκατάστασης σε άλλες πόλεις, δεν είναι σίγουρο ότι θα υπήρχαν τέτοιες επιθέσεις, αλλά λόγω της τρέχουσας κατάστασης στο Αφγανιστάν δεν ήταν πλέον δυνατόν για τον αναιρεσίβλητο να προσαρμοστεί εκεί και να ζήσει μια ζωή χωρίς αδικαιολόγητες δυσκολίες.

- 8 Από νομικής άποψης, το Bundesverwaltungsgericht (Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο) έκρινε ότι δίωξη που βασίζεται σε έναν από τους λόγους που προβλέπονται στη Σύμβαση της Γενεύης περί του καθεστώτος των προσφύγων και προέρχεται από ιδιώτη ή ιδιωτικές ομάδες έχει σημασία από απόψεως δικαίου ασύλου, εάν το κράτος δεν επιθυμεί ή δεν είναι σε θέση να αποτρέψει τις εν λόγω πράξεις δίωξης. Η βεντέτα έχει σημασία κατά τη διαδικασία χορήγησης ασύλου, καθώς η ιδιότητα μέλους της κοινωνικής ομάδας των «μελών του ευρύτερου οικογενειακού κύκλου που απειλούνται από βεντέτα» πρέπει να γίνει δεκτή εάν υπάρχουν φόβοι για πράξεις εκδίκησης απλώς και μόνο λόγω των οικογενειακών δεσμών με το άμεσα θιγόμενο πρόσωπο. Ο αναιρεσίβλητος υφίσταται δίωξη μόνο λόγω του συγγενικού δεσμού με τον πατέρα του και δεν μπορεί να υπολογίζει σε προστασία από τις αφγανικές αρχές. Ως εκ τούτου, απειλείται με δίωξη που σχετίζεται με το δικαίωμα ασύλου στην περιοχή καταγωγής του και δεν υπήρχε δυνατότητα διαφυγής στο εσωτερικό της χώρας.
- 9 Η Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Ομοσπονδιακή υπηρεσία για θέματα αλλοδαπών και ασύλου) άσκησε αναίρεση κατά της ως άνω απόφασης ενώπιον του Verwaltungsgerichtshof (Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου).

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 10 Η Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Ομοσπονδιακή υπηρεσία για θέματα αλλοδαπών και ασύλου) υποστηρίζει ότι το Bundesverwaltungsgericht (Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο) υπάγει την εμπλοκή του αναιρεσίβλητου σε βεντέτα στον λόγο της «ιδιότητας του μέλους της κοινωνικής ομάδας της οικογένειας» της Σύμβασης της Γενεύης περί του καθεστώτος των προσφύγων, πλην όμως πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις γι' αυτό σύμφωνα με τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου (απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2018, Nigyar Rauf Kaza Ahmedbekova, C-652/16, EU:C:2018:801, σκέψη 10). Από τη μία πλευρά, τα μέλη μιας ομάδας θα πρέπει να έχουν κοινά «εγγενή χαρακτηριστικά» ή κοινό «ιστορικό παρελθόν το οποίο δεν μπορεί να μεταβληθεί» ή να έχουν από κοινού χαρακτηριστικά ή πεποιθήσεις «τόσο θεμελιώδους σημασίας για την ταυτότητα ή τη συνείδηση ώστε ένα πρόσωπο να μην πρέπει να αναγκάζεται να τις αποκηρύξει». Από την άλλη πλευρά, η ομάδα πρέπει να «έχει ιδιαίτερη ταυτότητα» στην οικεία χώρα, «διότι γίνεται αντιληπτή ως διαφορετική ομάδα από τον περιβάλλοντα κοινωνικό χώρο».
- 11 Δεν είναι σαφές εάν μια οικογένεια (ή μέλη αυτής) αποτελεί κοινωνική ομάδα όταν δεν διαπιστώνεται ότι η οικογένεια (ή μέλη αυτής) θεωρείται ως διαφορετική ομάδα από τον περιβάλλοντα κοινωνικό χώρο.

- 12 Η Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Ομοσπονδιακή υπηρεσία για θέματα αλλοδαπών και ασύλου) επισημαίνει επίσης ότι η σχετική διάταξη της οδηγίας 2011/95/ΕΕ (ήτοι, το άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο δ') ερμηνεύεται διαφορετικά από τα Ανώτατα Δικαστήρια της Γερμανίας και της Αυστρίας.
- 13 Με το υπόμνημα επί της αιτήσεως αναιρέσεως, ο αναιρεσίβλητος υποστηρίζει ότι η οικογένεια έχει αναγνωριστεί στην προγενέστερη νομολογία του αιτούντος δικαστηρίου ως κοινωνική ομάδα κατά την έννοια της Σύμβασης της Γενεύης περί του καθεστώτος των προσφύγων. Από το σκεπτικό της προσβαλλόμενης απόφασης προκύπτει ότι, σύμφωνα με την παράδοση των Παστούν για τη βεντέτα, μια τέτοια βεντέτα προκαλείται, για παράδειγμα, από μια ανεπίλυτη διαμάχη για τη γη. Το δικαίωμα στην εκδίκηση και η προσδοκία ανταπόδοσης είναι κεντρικής σημασίας σε αυτήν, γι' αυτό και τα ξαδέλφια του πατέρα του αναμένεται να εκδικηθούν τον αναιρεσίβλητο. Μια βεντέτα θα μπορούσε επίσης να αναβληθεί για δεκαετίες.
- 14 Ο αναιρεσίβλητος υποστηρίζει την άποψη ότι η δίωξη οφείλεται στην ιδιότητα του μέλους μιας κοινωνικής ομάδας, καθώς τα ξαδέλφια του πατέρα του που τον διώκουν θεωρούν ότι ανήκει στην άλλη ομάδα που εμπλέκεται στη βεντέτα.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της απόφασεως περί παραπομπής

- 15 Οι διαπιστώσεις του Bundesverwaltungsgericht (Ομοσπονδιακού Διοικητικού Δικαστηρίου) δεν αμφισβητήθηκαν από την Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Ομοσπονδιακή υπηρεσία για θέματα αλλοδαπών και ασύλου) στην αίτηση αναιρέσεως, οπότε το αιτούν δικαστήριο πρέπει να εκλάβει ως δεδομένο ότι ο αναιρεσίβλητος απειλείται με σωματική βία έως και με ανθρωποκτονία με πιθανότητα προσεγγίζουσα τη βεβαιότητα. Οι εν λόγω πράξεις πρέπει να χαρακτηριστούν ως πράξεις δίωξης κατά την έννοια του άρθρου 9, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχείο α', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, η οποία προέρχεται από μη κρατικούς υπεύθυνους. Ο αναιρεσίβλητος δεν μπορεί να αναμένει προστασία από το κράτος.
- 16 Για να κριθεί αν πρέπει να χορηγηθεί στον αναιρεσίβλητο το καθεστώς ασύλου, είναι αποφασιστικής σημασίας το εάν υπάρχει σύνδεση μεταξύ των λόγων του άρθρου 10 της οδηγίας και των πράξεων που χαρακτηρίζονται ως πράξεις δίωξης στο άρθρο 9, παράγραφος 1, ή της έλλειψης προστασίας κατά των εν λόγω πράξεων. Το Bundesverwaltungsgericht (Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο) διαβλέπει την εν λόγω σύνδεση λόγω του ότι τα ξαδέλφια του πατέρα του αναιρεσίβλητου ήθελαν να τον σκοτώσουν απλώς και μόνον επειδή ανήκε στην οικογένεια του (θανόντος) πατέρα –ο αναιρεσίβλητος δεν εμπλεκόταν άμεσα στη διαμάχη για το οικόπεδο.
- 17 Στην προκειμένη περίπτωση, το Bundesverwaltungsgericht (Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο) εκλαμβάνει ως δεδομένο ότι υπάρχει δίωξη λόγω της ιδιότητας μέλους ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας, δηλαδή της οικογένειας ή και των μελών της οικογένειας, τα οποία υφίστανται τη βεντέτα. Στην αίτηση

αναιρέσεως δεν αμφισβητείται ότι η οικογένεια μπορεί να αποτελεί κοινωνική ομάδα ή ότι έχει κοινό ιστορικό παρελθόν το οποίο δεν μπορεί να μεταβληθεί. Αυτό που αμφισβητείται, ωστόσο, είναι το εάν η οικογένεια (ή το σχετικό μέλος της) μπορεί να θεωρηθεί ως ομάδα που έχει ιδιαίτερη ταυτότητα στην οικεία χώρα, διότι γίνεται αντιληπτή ως διαφορετική ομάδα από τον περιβάλλοντα κοινωνικό χώρο, κατά την έννοια του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο δ΄, της οδηγίας 2011/95/ΕΕ. Μόνο στην εν λόγω περίπτωση θα ήταν δυνατή η χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα.

- 18 Με την αίτηση αναιρέσεώς της, η Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Ομοσπονδιακή υπηρεσία για θέματα αλλοδαπών και ασύλου) επισημαίνει ότι υπάρχουν διάφορες προσεγγίσεις για την επίλυση του ζητήματος εάν η δίωξη οφείλεται στην ιδιότητα μέλους κοινωνικής ομάδας.
- 19 Κατά την άποψη του αιτούντος δικαστηρίου, πρέπει να διευκρινιστούν διάφορα σημεία προκειμένου να κριθεί αν τα μέλη που απειλούνται με βεντέτα μπορούν να θεωρηθούν ως κοινωνική ομάδα. Κατ' αρχάς, τίθεται το ερώτημα πότε μπορεί να θεωρηθεί ότι μια ομάδα έχει ιδιαίτερη ταυτότητα στην οικεία χώρα και, επομένως, ότι αποτελεί κοινωνική ομάδα κατά την έννοια του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο δ΄, της εν λόγω οδηγίας. Επιπλέον, πρέπει να διευκρινιστεί με βάση ποια κριτήρια καθορίζεται ο «περιβάλλον» μια ομάδα «κοινωνικός χώρος» και πότε μια ομάδα γίνεται αντιληπτή ως «διαφορετική» από τον κοινωνικό αυτό χώρο.

Πρώτο και δεύτερο προδικαστικό ερώτημα

- 20 Το αιτούν δικαστήριο διαπιστώνει ότι το γράμμα του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο δ΄, της οδηγίας 2011/95/ΕΕ εκφράζει έναν αιτιώδη σύνδεσμο, όπερ σημαίνει ότι η ύπαρξη ιδιαίτερης ταυτότητας μιας ομάδας εξαρτάται από το αν η ομάδα γίνεται αντιληπτή ως διαφορετική από τον περιβάλλοντα κοινωνικό χώρο. Αυτό θα είχε ως συνέπεια ότι προκειμένου να κριθεί αν μια ομάδα έχει «ιδιαίτερη ταυτότητα» θα έπρεπε να εξεταστεί μόνον εάν αυτή «γίνεται αντιληπτή ως διαφορετική από τον περιβάλλοντα κοινωνικό χώρο». Στην περίπτωση αυτή, δεν θα συνέτρεχε λόγος εξέτασής της υπό το πρίσμα άλλων, μεμονωμένων κριτηρίων. Σύμφωνα με την ως άνω προσέγγιση, η ύπαρξη μιας κοινωνικής ομάδας δεν θα μπορούσε να συναχθεί μόνο με βάση την αυτοεικόνα και την αίσθηση του ανήκειν των μελών μιας ομάδας –αποφασιστική σημασία θα είχε η αντίληψη του «περιβάλλοντος» την ομάδα «κοινωνικού χώρου», ο οποίος θα έπρεπε να τη χαρακτηρίζει ως διαφορετική. Στις «Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την ιδιότητα μέλους ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας» της (τότε) Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO) φαίνεται να έχει υιοθετηθεί η εν λόγω προσέγγιση.
- 21 Αν δεν γίνει δεκτός (τουλάχιστον εν μέρει) ένας τέτοιος αιτιώδης σύνδεσμος και αν η ύπαρξη «ιδιαίτερης ταυτότητας» πρέπει να εξετάζεται χωριστά, τίθεται το ερώτημα (δεύτερο προδικαστικό ερώτημα) βάσει ποιων κριτηρίων πρέπει να διενεργείται μια τέτοια εξέταση. Πράγματι, ο νομοθέτης της Ένωσης δεν όρισε

την εν λόγω έννοια. Δεν είναι επίσης σαφές πώς εκφράζεται η «ιδιαιτερότητα» της «αδιαίτερης ταυτότητας».

Τρίτο προδικαστικό ερώτημα

- 22 Δεν προκύπτει με σαφήνεια σε ποια βάση θέλησε ο νομοθέτης της Ένωσης να στηρίξει τη διατύπωση ότι η ομάδα γίνεται αντιληπτή ως διαφορετική «από τον περιβάλλοντα κοινωνικό χώρο».
- 23 Θα μπορούσε να υποστηριχτεί η άποψη ότι νοείται η κοινωνία (στο σύνολό της ή σημαντικό τμήμα αυτής) στο οικείο κράτος ή στην περιοχή όπου είναι εγκατεστημένο μόνιμα το εν λόγω πρόσωπο. Σε μια τέτοια περίπτωση, μια οικογένεια θα μπορούσε κανονικά να θεωρηθεί από τον περιβάλλοντα κοινωνικό χώρο ως διαφορετική ακριβώς λόγω της ιδιότητας των μελών της να αποτελούν οικογένεια πιθανόν μόνον εάν ο τρόπος της οικογενειακής ζωής αποκλίνει σαφώς από τα κατά τα άλλα επικρατούντα έθιμα της οικογενειακής ζωής.
- 24 Επιπλέον, είναι πιθανόν αναγκαίο να γνωρίζει ο περιβάλλον κοινωνικός χώρος την ύπαρξη της εν λόγω ομάδας. Εάν η ύπαρξη της ομάδας παραμένει κρυφή από τον περιβάλλοντα κοινωνικό χώρο, η αντίληψη μιας τέτοιας ομάδας ως διαφορετικής θα αποκλειόταν γι' αυτόν και μόνον τον λόγο.
- 25 Η ως άνω προσέγγιση φαίνεται να υποστηρίζεται στις προαναφερθείσες κατευθυντήριες γραμμές του EASO, στον βαθμό που μνημονεύεται σε αυτές ότι για την αξιολόγηση της ύπαρξης ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας σε μια ορισμένη χώρα απαιτούνται συναφείς και επικαιροποιημένες πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής. Πρέπει επίσης να γίνει κατανοητός ο τρόπος με τον οποίο η κοινωνία λειτουργεί και αντιμετωπίζει κάποιες ομάδες διαφορετικά από άλλες, διότι οι κοινωνικές ομάδες σχετίζονται με τον περιβάλλοντα κοινωνικό χώρο.
- 26 Σύμφωνα με την εν λόγω προσέγγιση, η ύπαρξη κοινωνικής ομάδας θα έπρεπε μάλλον να αποκλειστεί στην προκειμένη περίπτωση. Σε μια τέτοια περίπτωση δηλαδή μόνον οι δράστες της δίωξης και η διωκόμενη οικογένεια γνωρίζουν πιθανόν μια βεντέτα, αλλά όχι η κοινωνία στο σύνολό της ή ένα σημαντικό τμήμα της. Ωστόσο, αν υποθέσουμε ότι η οπτική γωνία του δράστη της δίωξης αρκεί για τον χαρακτηρισμό αυτής ως κοινωνικής ομάδας, θα έπρεπε να θεωρηθεί ο δράστης της δίωξης ως ο περιβάλλον την ομάδα κοινωνικός χώρος κατά την έννοια του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο δ', της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, και η οριοθέτηση της κοινωνικής ομάδας θα γινόταν από τον δράστη της δίωξης. Σύμφωνα με την ως άνω προσέγγιση, στην προκειμένη περίπτωση η οικογένεια του πατέρα του αναιρεσίβλητου θα αποτελούσε κοινωνική ομάδα, διότι γίνεται αντιληπτή ως τέτοια από τον δράστη της δίωξης (τα ξαδέρφια του πατέρα).

Τέταρτο προδικαστικό ερώτημα

- 27 Η κρίση για το αν μια ομάδα γίνεται αντιληπτή από τον περιβάλλοντα κοινωνικό χώρο ως «διαφορετική» φαίνεται επίσης προβληματική.

- 28 Ο όρος «διαφορετική» φαίνεται τόσο ευρύς που οποιοδήποτε αυθαίρετα επιλεγμένο χαρακτηριστικό θα μπορούσε να οδηγήσει σε έναν τέτοιο χαρακτηρισμό. Επιπλέον, ο εν λόγω όρος φαίνεται να έχει αρνητική χροιά. Επομένως, είναι πιθανό η «διαφορετικότητα» να συνοδεύεται από υποτίμηση αυτής της ομάδας σε σύγκριση με τον περιβάλλοντα κοινωνικό χώρο. Οι προαναφερθείσες κατευθυντήριες γραμμές του EASO κάνουν λόγο σχετικά για «στιγματισμό» της ομάδας, αν και σε άλλο σημείο των κατευθυντήριων γραμμών επισημαίνεται ότι το διαφορετικό δεν πρέπει να εκλαμβάνεται μόνον ως κάτι κατ' ανάγκην αρνητικό.
- 29 Ωστόσο, θα μπορούσε επίσης να θεωρηθεί ότι είναι «κάτι άλλο» και ότι πρόκειται απλώς για γλωσσικό πρόβλημα –το χρησιμοποιούμενο στην αγγλική γλώσσα «different» δεν έχει, κατά την άποψη του αιτούντος δικαστηρίου, αρνητική χροιά.
- 30 Αν το ζήτημα αφορούσε το κατά πόσον ένας μεγαλύτερος αριθμός ανθρώπων θεωρούσε την ομάδα «διαφορετική», θα μπορούσε να είναι καθοριστικό ότι μόνον ένα συγκεκριμένο χαρακτηριστικό ή περισσότερα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά θα οδηγούσαν στο να γίνεται μια ομάδα αντιληπτή ως διαφορετική από έναν μεγαλύτερο αριθμό ανθρώπων. Άλλα χαρακτηριστικά τα οποία μόνον σποραδικά θα χαρακτηρίζονταν ως διαφορετικά από άλλα πρόσωπα δεν θα είχαν τότε σημασία. Στο πλαίσιο της εν λόγω προσέγγισης, η οπτική γωνία του δράστη της δίωξης δεν θα ήταν καθοριστική για τον χαρακτηρισμό μιας ομάδας ως κοινωνικής ομάδας.
- 31 Ειδικότερα, στην προκειμένη περίπτωση, είναι αμφίβολο εάν μια οικογένεια που εμπλέκεται σε βεντέτα θα γινόταν αντιληπτή ως διαφορετική από τον περιβάλλοντα αυτήν κοινωνικό χώρο αν αυτός σήμαινε μεγαλύτερο αριθμό ανθρώπων. Αν εξαιρέσουμε ότι –όπως αναφέρθηκε παραπάνω– ένας τέτοιος περιβάλλον (ευρέως την ομάδα) κοινωνικός χώρος δεν γνωρίζει κανονικά το σχετικό χαρακτηριστικό, ο ίδιος ο αναιρεσίβλητος επισήμανε στο υπόμνημά του επί της αίτησης αναρέσεως ότι είναι σύμφωνη με την εθμική παράδοση του Παστουνβαλί στην περιοχή καταγωγής του η διευθέτηση μιας τέτοιας διένεξης μέσω βεντέτας, όπως συμβαίνει εν προκειμένω. Επομένως, δεν θα ήταν εύκολο να καταλάβει κανείς γιατί μια οικογένεια που εμπλέκεται σε μια βεντέτα θα έπρεπε να γίνεται αντιληπτή ως διαφορετική από τον περιβάλλοντα αυτή κοινωνικό χώρο, ο οποίος επίσης βιώνει την εν λόγω παράδοση.
- 32 Ωστόσο, εάν η οπτική γωνία του δράστη της δίωξης ήταν καθοριστική, θα μπορούσε να αρκεί ότι ο δράστης της δίωξης χαρακτηρίζει την οικογένεια με την οποία υπάρχει η βεντέτα ως διαφορετική για να ανήκει αυτή σε μια κοινωνική ομάδα.
- 33 Για την προκειμένη περίπτωση αυτό σημαίνει ότι αν η αντίληψη από την οπτική γωνία του δράστη της δίωξης είναι καθοριστική, ορθώς χορηγήθηκε στον αναιρεσίβλητο το καθεστώς ασύλου. Αν όμως αυτό δεν συμβαίνει, το Bundesverwaltungsgericht (Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο) δεν θα έπρεπε να χορηγήσει το εν λόγω καθεστώς στον αναιρεσίβλητο, δεδομένου ότι δεν

υπήρχε σύνδεση με κάποιον ουσιώδη λόγο για τη χορήγηση ασύλου. Στη συνέχεια, το Bundesverwaltungsgericht (Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο) θα έπρεπε να εξετάσει, σε επόμενο στάδιο, αν θα έπρεπε να χορηγηθεί επικουρική προστασία στον αναιρεσίβλητο.

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ